

Bugün 826'ya bakıyoruz. Hargâh ,(ﺣﺮﻏﺎﻩ) mahsus ,(ﻣﺎﺣﺴﯘﺱ) mezmûm (ﻣﻪﺯﻣﯘﻡ) ve zaptiye ,(ﺯﺍﭘﺘﻴﻪ) Hargâh otağ, büyük çadır demekmiş, *sıcak yer* manasına herhalde ve mezmûm zem edilmiş, kötülenmiş demek.

Bugün sabah otağım İstanbul'dayken, şimdi evdeyim. Hamdolsun yolda zaptiyelerle işim olmadı. Kızım kucağımda ağlayınca kendimi mezmûm hissetmiş olabilirim. Mahsusun *hissedilen* anlamıyla da ancak bunu söyleyebilirim.

Kelimeler sana pek bir şey hissettirmiyor?

Bilakis, kelimeler pek çok hissi getiriyor ancak herhangi bir kelime değil. Kafamda daima dönüp duran kelimeler ve isimler var. Bugünlerde *inferior* ve *inferiority* mesela.

Adler'e gönderelim seni. Aşağılık kompleksini tedavi etsin.

O sebeple değil, seneler önce adamın birini aşağılık kompleksine kapılmakla itham etmiştim ve bunun hatırası dönüp duruyor mesela. Artık görüşebileceğim biri değil, zaten çok tuhaf olur, *hani ben sana yazdığım mektupta şöyle bir ifade kullanmıştım ya, ondan çok muzdaribim, kastım o değildi* demek. Üzerinden seneler geçmiş, hatırladığını sanmıyorum. Vaktinde anladığından da emin değilim.

Bunlar sende çok oluyor.

Bunlar bence herkeste oluyor. Bana da gelip, *şöyle şöyle demiştim* diyen oldu birkaç defa. Unuttuğum meselelerdi. Zaten merak ettiğim konu, bunların neden unutulmadığı oluyor, yoksa olayın kendisinde önemli bir taraf yok.

Neden unutulmadığını sanıyorsun? Mesela *inferiority* belki de aklının sana komplekslerini hatırlatma çabasıdır?

Olabilir. Bunu da çok düşündüm. Kendimi *çözerken* bu düğümlerin ne demek olduğuna dair fikrimin olmasına çalışırım. Belki gerçekten duyduğum bir aşağılık kompleksinin yansımasıdır bu kelimelerin kafama takılması. Ancak bu kadar kolay görünmüyor, çünkü neden komplekse kapıldığımı da anlamam lazım.

Bir fikrin var mı?

Olabilecek şeyler var. Hayatta her şey düzgün gitmiyor. Her istediğimi yapamıyorum. Kendimi çok mutlu hissetmiyorum. Ancak kendimi *daha aşağıda* gördüğüm yok, insanların genel hali böyle. *Yukarıda* da göremiyorum. Onun için de bir sebep yok. Kendimi olmadığım biri gibi göstermeye çalışmıyorum. Belki bununla ilgili bir problem. Belki *herkesin oynadığına* dair bir fikir var kafamda ve bu kelime bana bu oyuna katılmamı salık veriyor.

Buradaki bağlantıyı anlamadım.

/Inferiority game/ diyelim. İnsanlar hayatlarında eksik olanı tamamlamak için çabalıyor. Bu çaba *olmadığın şekilde görünmeyle* sürüyor. İnsanda önemli bir aşağılık kompleksi olmasa, hayatını *rolüne* adayamaz. Bu rol olmadığında, ulaşmaya çalıştığı yere çok daha zor ulaşır.

Hmm. Kelimenin sana *rol yapmanı* salık verdiğini mi söylüyorsun?

Bundan ziyade, rolümü iyi oynamamakla suçluyor olabilir. Hayatta insan rolünün hakkını vermeli.

Rolün ne?

İnsanların bende gördükleri neyse, o. Beni nasıl gördüklerini tam bilmiyorum. Belki bilmeye korktuğumdan. Belki içini dolduramayacağımı bildiğimden merak etmiyorum.

Belki de meraksızlığının sebebi aşağılık kompleksidir.

Yani, ne kadar *aşağıda* olduğumu bilmeyi merak etmiyor oluşumun sebebi mi?

Evet. Yani kendi hayal dünyanda, bir takım farazi işlerle uğraşmaya devam etmenin yolunu, nasıl göründüğünü merak etmeyerek bulmuşsundur.

Bu da mümkün. Nasıl göründüğümü önceden daha çok merak ediyordum. Daha doğrusu şimdi de o zamanki kadar merak ediyorum ama aktif olarak öğrenmeye çalışıyordum. Bir çok kereler, belki bu dediğinle alakalı, kendimle çok ilgisiz bir takım şeyler duydum. Bunlar beni pek yaralamadı ama *ne kadar anlaşılmadığımı* öğrenmeye fazla mesai harcamamaya karar verdim.

Kendini daha iyi anlatmak için, *ne kadar anlaşılmadığını* da anlamaya ihtiyacın yok mu?

Bir manada doğru. Ancak bir insanı anlamak için ilgi ve gayret lazım, bunlar olmadan *tembelce* bir bakışla etiketlemek başka bir *anlamamak* oluyor. İnsanı dinlersin ve yanlış anlarsın, bu hepimizin başına gelebilir ancak dinlemeden yanlış anlamanın başka bir adı olmalı.

/Etiketlemek/ diyorlar.

Evet. Onun gibi.

Anlamadığını anlayanlar da olabilir, en azından onlara biraz daha açıklaman lazım kendini.

Bu da zor. İnsanlar durgun göllere benziyor, konuşurken yağıp yağmamak arasında tercihte bulunuyorsun. Konuşarak gölün rengini değiştirebileceğim veya bir faydamın bulunacağını hissettiğim zaman *yağarım* ve hatta fırtınam bile tutabilir. Ancak bu nadiren mümkün.

Ama onlara bakıp, *buna konuşsam ne fayda verecek?* deyince, sen de onları etiketlemiş olmuyor musun?

Evet, oluyorum. Zaten bu *anlaşılmamanın* bir şikayet olmayışı bu yüzden. Yani çoklarınca anlaşılmayı kendim tercih ediyorum.

Neden?

Herkesçe anlaşılmaya çalışmak faydasız bir meşgale de ondan. Az sayıda insan tarafından *iyi anlaşılmayı*, çok sayıda insan tarafından *yarım yamalak anlaşılmaya* tercih ederim. Her zaman.

İyi anlayan var mı?

Şimdilik yok ama bazı kıvılcımlar var. Benim de üzerime düşen vazifeleri yapmadığım vaki. Daha vazih olmak, daha başı sonu belli yazılar yazmak lazım.

Belki kafanda dönüp duran kelime, bu beklentinin sebebini işaret ediyordur?

Hangi beklentinin?

/Anlaşılmak/ beklentisinin.

Böyle bir beklentim yok. Eğer anlaşılmakta hayır varsa, yani birilerine düşünce vesilesi olacaksa, söz anlaşılacak ve büyüyecekse zaten olur. Vazifem insanların kafasına bunu sokmak değil, sadece *engelleri* kaldırmak.

Engeller?

Fikrin önündeki engeller. Açık yazmak, ücret istememek, nasıl düşündüğünü açıklamak, menziline nasıl vardığını söylemek. Zihinlere soru tohumları atmak. Bu tohumlar büyüyünce, belki bunların cevabı olabilecek fikrin de bulunabileceğini söylemek. Bunun gibi engeller.

Gerçekte böyle engeller mi var?

Yazı yazan insanın vazifesinin, kendiyle (veya ruhuyla), karşıdakinin ruhu arasındaki engelleri kaldırmak olduğuna inanırım. Biraz basit bir tasvir. Ancak günümüzde yazının aldığı hal, yazarın mümkün olduğunca kendini engellemesi üzerine kurulu. Başka bir alemin mensubu gibi durup, başka dünyaların sorunlarını çözersen *yüksek yazar* oluyorsun

Bizatihi zor konulardan bahsediyorlardır belki?

Konular zor mu bilmem, diyelim felsefecilerin her zaman ne dediği anlaşılmıyor. Bununla beraber konunun zor görünmesi, yazarın menfaatineyse, kolaylaştırmadığı için kızmak da doğru mu, bundan da emin değilim.

Kızıyorsun ama.

Hayır, ben yazarın vazifesinin *kolaylaştırmak* olduğunu söylüyorum. Ancak bu vazifesini yapmak, diyelim kitap satışlarını veya dergilerde çıkan makale sayısını düşürecekse ne yapmalı? Çoğu böyle ikilemelerde kendi ufak menfaatini tercih ediyor. Anlaşılmamak daha çok satıyor. İnsanlar *anlamadım* demek yerine, alıp kütüphanelerine koymayı tercih ediyor.

Ancak her anlamadığını da almıyor insanlar?

Tabii ki, içinde *değerli bir şeyler* varmış hissi uyandırması lazım. Kumar gibi. *Bir sonraki el kazanacaksın* gibi. *Bir sonraki sayfada her şey yerine oturacak. Veya sende akıl olsa anlarsın, en iyisi akıl varmış gibi yap* dedirtecek.

Peki gerçekten böyle değerli şeyler varsa?

Varsa da, kendilerini *erişilmez* kılmak için kullanıyorlar. Evet, tabii ki, bir insanın zahmet edip de hakkında kitap yazdığı mevzu, diyelim, hangi futbol takımının hangi kupayı kazandığı gibi bir sorudan

her zaman daha değerlidir. Bununla beraber eğer engelleri kaldırmıyorsa, yazar vazifesini hakkıyla yapmıyor demektir.

Çoğu felsefeci yapmamıř o zaman?

Akademik felsefe dedikleri daha çok *engel* kurmakla alakalı nitekim. Neticede gençler üniversiteye gidip, felsefenin (ne demekse) *tekniiğini* öğreniyor, sonra bunlardan bazıları yüksek lisans ve doktora yapıyor, hoca oluyor ve aynı *tekniiği* yeni öğrencilere öğretiyor. Bir çeşit meslek.

Felsefe bir meslek olamaz mı?

Felsefenin bir meslek olmayı haketmesi için, gerçek sorunlara, gerçek çözümler bulması lazım. Avukatlık veya müfettişlik de bu manada çok *meslek* sayılmaz. Saatçilik daha önemli bir meslek.